

nebyla obsílka k hlavnímu přelíčení dodána k vlastním rukám. Nutno připustiti, že se tak ve skutečnosti nestalo, a že soudem ustanoveno bylo podle úředního záznamu dne 23. června 1919 hlavní přelíčení na 24. června 1919, aniž by vůbec zařízeno bylo obeslání obžalované; ježto však táž, prohlásivši dne 18. června 1919, když jí obžaloba byla protokolárně oznámena, že žádá, by hlavní přelíčení se konalo v její nepřítomnosti, se vzdala práva, dostaviti se k hlavnímu přelíčení a býti mu přítomnou, nemůže odporem podle Šu 427 odst. třetí tr. ř. domáhati se z toho důvodu nového hlavního přelíčení. Ježto ze spisů nelze bezpečně seznati, zda byla obžalovaná již v den hlavního přelíčení t. j. dne 24. června 1919 stížena duševní chorobou, není ani po této stránce prokázána neodvratná překážka, již jí znemožněno bylo dostaviti se k hlavnímu přelíčení. Bylo tedy její námitky pro nedostatek předpokladů Šu 427 tr. ř. zavrhnouti. Otec obžalované není podle zákona vůbec oprávněn, podati námitky proti kontumačnímu rozsudku; bylo proto jeho odpor již z tohoto důvodu jako nepřipustný zavrhnouti.

Naproti tomu nelze upříti oprávnění zmateční stížnosti, obžalovanou jakož i jejím otcem shodně provedené, pokud uplatňuje důvod zmatečnosti Šu 281 čís. 3 tr. ř. Jak patrně z oněch vývodů, nebylo tu předpokladů, z nichž mělo podle prvního odstavce Šu 427 tr. ř. hlavní přelíčení býti provedeno v nepřítomnosti obžalované, ježto jí nebyla doručena obsílka k vlastním rukám; závazku toho nezbavila soud ani skutečnost, že se obžalovaná vzdala přítomnosti při hlavním přelíčení; i přes toto musela obžalovaná býti doručena obsílka k přelíčení, ježto, byť i nehodlala se účastniti osobně hlavního přelíčení, mohla jiným způsobem zasahovati do trestního řízení, jako na příklad zřízením obhájce, písemnými návrhy průvodními, návrhy na odročení hlavního přelíčení za účelem doplnění trestního řízení a pod., což vše bylo jí nezákonným opomenutím soudu znemožněno. Ježto toto porušení formy mohlo míti na rozhodnutí účinek obžalované škodlivý, obzvláště ve příčině zjištění její příčetnosti v době, kdy čin spáchala, bylo zmateční stížnosti za souhlasu generální prokuratury ve smyslu Šu 5 novely k trestnímu řádu již v neveřejném zasedání vyhověti, napadený rozsudek zrušiti jako zmatečný a věc vrátiti soudu první stolice, by jí znovu projednal a rozhodl.

Čís. 2409.

Trestný čin, založený obsahem tiskopisu, přechází teprve započatím rozšiřování z období pokusu do období dokonání.

K dokonání trestného činu není zapotřebí, by tiskopis přišel skutečně k vědomosti osob, pro něž byl určen; stačí, bylo-li s rozšiřováním tiskopisu aspoň započato.

I když byly povinné výtisky předloženy k cenzuře, nejde o dokonany trestný čin, nebylo-li s rozšiřováním tiskopisu ještě započato.

(Rozh. ze dne 10. června 1926, Zm I 99/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu

v Liberci ze dne 11. prosince 1925, jímž byl obžalovaný uznán vinným nedokonaným přečinem podle §u 8 tr. zák. a §u 14 čís. 3 a 5 zák. ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n.

D ů v o d y:

Oproti obžalobě, žádající odsouzení obžalovaného pro dokonané přečiny podle čís. 3 a 5 §u 14 zákona na ochranu republiky, shledal nalézací soud v závadném jednání obžalovaného pouze skutkovou podstatu pokusu těchto přečinů. Soud vzal po skutkové stránce sice za prokázáno, že kromě povinných výtisků dotčeného periodického tiskopisu zabaveno bylo ještě několik set výtisků, vzal však též za zjištěno, že kromě zabavených výtisků nebyly vytisknuty žádné další a že ani jeden ze zabavených výtisků nebyl vydán předplatitelům. Z toho dovodil soud, že obsah pozastavených dvou básní nedošel k vědomosti veřejnosti a že proto trestná činnost obžalovaného nebyla dokonána. Toto stanovisko nalézacího soudu napadá zmateční stížnost státního zastupitelství důvody zmatečnosti čís. 5 a 10 §u 281 tr. ř., dovozujíc, že jde o trestnou činnost již dokonanou. Okolnost, že kromě zabavených výtisků nebyly vytisknuty žádné další a že žádný z nich nebyl vydán předplatitelům, mohla by prý kvalifikaci činu jakožto pokusu ospravedlniti jen tehdy, kdyby bylo zároveň zjištěno, že rozšiřování tiskopisu nestalo se žádným jiným způsobem §u 6 zákona o tisku. To však zjištěno není. Naopak okolnost, že zabaveno bylo několik set výtisků, připouští prý závěr, že u výkonu práva podle §u 17 zákona o tisku bylo započato s předložením povinných výtisků současně také s rozšiřováním tiskopisu a že později zabavené výtisky byly již v místnosti, určené k jich rozdělení a rozeslání a že se staly tudíž přístupnými individuálně neurčitému počtu osob.

Zmateční stížnost není důvodna. Podle čís. 2 §u 39 zákona na ochranu republiky je čin veřejně vykonán, byl-li spáchán v tiskopise nebo v rozšiřovaném spise, ve shromáždění nebo před zástupem. Je na snadě, že ustanovením tím se pro obor zákona na ochranu republiky a na rozdíl od platného práva určuje jen blíže pojem veřejnosti a to tak, že veřejnost činu lze považovati za dánu jen v oněch čtyřech, v zákoně výčetmo uvedených případech. Naproti tomu neskytá § 39 čís. 2 zákona sám o sobě dostatečného podkladu pro řešení otázky, kdy dlužno považovati čin za dokonáný, či nedokonáný, byl-li spáchán v tiskopise, zvláště když výrazu »vykonán« nelze beze všeho dáti význam a smysl slova »dokonán«. Nutno se proto uchýliti k zásadám a předpisům všeobecného práva trestního, najmě zákona o tisku, které platí i pro obor zákona na ochranu republiky, pokud v zákoně tom není jinak ustanoveno. A tu přichází předně v úvahu § 10 (§ 239) tr. zák., z něhož vyplývá zásada, že při trestných činech, spáchaných obsahem tiskopisu, počíná trestnost činu pro osoby tam uvedené tou dobou, kdy dílo, jež se má rozmnožiti, odevzdá se do tisku. Dále sluší si uvědomiti, že k podstatě trestných činů, záležejících v protizákonném působení a vykonávání vlivu na vůli a jednání jiných osob, se vyžaduje, děje-li se tak tiskopisem, rozšiřování tiskopisu, poněvadž jen tak je možno, by obsah

jeho stal se přístupným individuálně neurčitému počtu osob. Pojem rozšiřování je pak blíže vymezen v §u 6 zákona o tisku. Z tohoto ustanovení v souvislosti s §em 17 odst. první zákona o tisku a s čís. 4 článku III. zákona z 15. října 1868, čís. 142 ř. zák. vychází dále, že trestný čin, založený obsahem tiskopisu, přechází teprve započítím rozšiřování z období pokusu do období dokonání. To opravňuje dále k závěru, že k dokonání trestného činu není zapotřebí, by tiskopis přišel skutečně k vědomosti osob, pro něž byl určen, jak nalézací soud nesprávně za to má, že naopak stačí, když s rozšiřováním tiskopisu bylo aspoň započato. Na tomto stanovisku stojí ostatně také zmateční stížnost, jak tomu nasvědčuje její poukaz jednak na § 6 zákona o tisku, jednak na rozhodnutí čís. 1704 bývalého zrušovacího soudu ve Vídni. Ona se snaží jen svému názoru, že v souzeném případě jde o čin dokonáný, zjednatí průchod úvahou, že z okolnosti, že u obžalovaného bylo zabaveno více set závadných tiskopisů, lze souditi, že obžalovaný, používaje oprávnění §u 17 zákona o tisku, počal současně s předložením povinných výtisků rozšiřovati i ostatní výtisky. Správně je ovšem, že podle §u 17 zákona o tisku je od okamžiku, kdy byly povinné výtisky předloženy k cenzuře, přípustno započítí s rozšiřováním tiskopisu a že odpovídá povaze věci, že tohoto oprávnění jest zpravidla používáno. Nicméně nelze považovati za vyloučeno, že v konkrétním případě přes předložení povinných výtisků nebylo započato s rozšiřováním tiskopisu. A tu dlužno stížnosti připomenouti, že nalézací soud okolnost, že zabaveno bylo několik set výtisků, nepřehlédl, naopak se o ní v rozsudku výslovně zmiňuje, ale dochází, volně zhodnotiv průvody (§§y 258, 288 čís. 3 tr. ř.), k závěru, že žádný zabavený výtisk nebyl na předplatitele rozeslán; tím není řečeno nic jiného, než že s rozšiřováním závadného tiskopisu nebylo ještě započato. Tento skutkový předpoklad musí proto zmateční stížnost uznati a nelze přihlížeti k jejímu závěru, svémocně dovozenému. Nebylo-li však přes to, že byly předloženy povinné výtisky k cenzuře, započato ještě s rozšiřováním tiskopisu, nemůže býti řeči o dokonání trestných činů, kdyžtž při nich náležitost uveřejnění (veřejnosti) náleží ke skutkové podstatě. Tímto zjištěním soudu v souvislosti s dalším předpokladem, že závadné básně nepřišly k vědomosti veřejnosti, dlužno považovati zároveň za zjištěno, že rozšíření tiskopisu nestalo se ani žádným jiným ze způsobů §u 6 zákona o tisku.

Čís. 2410.

Předseda obecní správní komise jest po případě vrchností ve smyslu §u 187 tr. zák.

(Rozh. ze dne 10. června 1926, Zm II 610/25.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 1. září 1925, pokud jím byl obžalovaný Alois B. podle §u 259 čís. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro zločin spoluviny na zločinu zpronevěry podle §§ů 5, 183, 184 tr. zák., zrušil napadený rozsudek ve